Avro–2020 **iyunun 20-də qrup mərhələsinin finiş xəttinə çıxdı. Bu gündən başlayaraq, hər gün Avropa çempionatının 8/1 final mərhələsinin yeni komandaları müəyyənləşəcəkdir. Ümumiyyətlə, üçüncü tur beynəlxalq turnirin qrup mərhələsinin ən məsuliyyətli və vacib turu hesab edilir. Bu tur başa çatandan dərhal sonra biz artıq iştitakçılardan 8 komandanın adını turnirin hesabatlarında görməyəcəyik.**

Türkiyə futbolçuları azarkeşlərini məyus etdi

Futbol üzrə Avropa çempionatının finalında qrup mərhələsinin sonuncu üçüncü turuna eyni saatda Bakıda və Romada A qrupunun iki oyunu ilə start verildi. Azərbaycanın paytaxtındakı Olimpiya stadionunda, əvvəlki iki ağır məğlubiyyəti ilə öz azarkeşlərini məyus edən Türkiyə millisi İsveçrə yığma komandası ilə qaşılaşırdı. Bakıya böyük futbol bayramının sevincini "ay ulduzlular"ın qələbəsi ilə yaşamağa gələn və ilk iki oyunda pərişan olan çoxminli türk azarkeşləri bu matçın Şənol Günəşin yetirmələrinin qələbəsilə təsəlliverici görüş olacağına ümid edirdilər. Həm də qələbə türkləri pley-offa da çıxara bilərdi.

Biz də ümid edirdik ki, Türkiyə millisi qrupdan çıxmaq üçün nəzəri cəhətdən real görünən bu qarşılaşmada əsl mənada "ölüm-dirim" savaşına çıxacaq. Lakin belə olmadı. İsveçrə millisi elə ilk dəqiqələrdən Çakırın qapısının qarşısını özünün taktiki oyun planlarını reallaşdırmaq üçün meydana çevirdi. Turnir başlayanda Avro–2020-nin sensasiyasına çevriləcəyi bildirilən Türkiyə millisi növbəti dəfə deyilənlərə qətiyyən yaxınlaşmayan zəif və miskin futbol nümayiş etdirdi və Petkoviçin yetirmələrinin ardı-arası kəsilməyən hücumlarına heç nə ilə cavab verə bilmədi. Artıq oyunun altıncı dəqiqəsində türklərin cərimə meydançasının küncündə Stiven Çuber arxası qapıya durmuş Haris Seferoviçə ötürmə etdi və "Benfika" klubunda top qovan isveçrəli oyunçu bir anda çönərək topu dəqiq və sürətli zərbə ilə qapının aşağa küncünə vurdu. Merih Dəmirəlin ayaqları arasından keçən top Uğurcan Çakırın qapısının uzaq küncünə sancıldı. Qol: Türkiyə – 0, İsveçrə –1.

Dəqiqələr keçdikcə son şansın da əldən getdiyini anlayan "ay ulduzlular" özlərini toplayıb hesabı bərabərləşdirmək üçün hücumlar təşkil etməyə başladılar. Lakin oyunun 26-cı dəqiqəsində qapılarında qol gördülər. Bu dəfə Stiv Çuberdən ələ ötürməni Cerdan Şakiri aldı və topu Çakırın qapısının doqquzluğuna vuraraq öz kolleksiyasının çox gözəl bir qoluna imza atdı: 0–2. Bakı Olimpiya stadionuna darıxdırıcı bir sükut çökdü. Pərişan və məyus tamaşaçıların bu sükutunu ancaq Zommerin qoruduğu İsveçrə millisinin qapısına vurulacaq qol poza bilərdi.

Oyunun ikinci hissəsində tam açıq oyun başladı. Türkiyənin hücumundan dərhal sonra rəqibin əks hücumu başlayırdı. Hücumların birində Çakır onunla təkbətək çıxan Cerdan Şakirinin 100 faizlik qoluna imkan vermədi. 63-cü dəqiqədə Çalxanoğlu İfran Qəhvəçiyə ötürmə etdi. Bu dəfə türk oyunçu cərimə meydançasının küncündən rəqib qapısının doqquzluğuna gözəl zərbə endirərək Avro–2020-də özünün və Türkiyə millisinin birinci və sonuncu qolunu vurdu. Olimpiya stadionu, nəhayət, guruldadı. Tamaşaçılar Avro–2020-nin 10-cu günü, az da olsa, nəhayət ki, əsl türk azarkeşinə məxsus sevinc yaşaya bildilər. Bundan sonra azarkeşlərin Türkiyənin ən azından heç-heçə edəcəyinə ümidləri yarandı. Lakin İsveçrənin son qolu Türkiyə azarkeşlərini ən kiçik təsəllidən belə məhrum etdi. Oyunun sonuna yaxın yenə həmin Stiven Çuber matçda növbəti – üçüncü qol ötürməsini etdi və Şakiri Çakırın qapısından üçüncü topu keçirərək Avro–2020-də dubla imza atan növbəti oyunçu oldu. Qol: Türkiyə – 1, İsveçrə – 3.

İsveçrə 3-cü qolundan sonra da hücumlarını dayandırmadı. Petkoviçin drujinası top nisbətinə görə turnir cədvəlində onunla eyni xal toplamış Uelsdən irəli çıxmaq və pley-offa vəsiqəni təmin etmək istəyirdi. Oyunda Çakırın qapısına son zərbəni endirən Çakan topu qapının dirəyinə vurdu. Beləliklə, İsveçrə kvartetin üçüncüsü oldu və 8/1-ə çıxmaq şansını qorudu. İndi Vladimir Petkoviçin yetirmələri Avro–2020-də bundan sonrakı talelərini bilmək üçün qrup mərhələsinin son turunun qalan oyunlarının nəticələrini gözləyəcəklər.

Beləliklə, Türkiyə yığma futbol komandası Şenol Günəşin rəhbərliyi ilə Avro–2020-də öz azarkeşlərini son dərəcə məyus edib, turniri biyabırçı məğlubiyyətlərlə tərk etdilər. "Ay ulduzlular" 3 oyunda qapılarında 8 qol gördülər, əvəzində isə son oyunda cəm 1 təsəlli qolu vurdular. Oyundan sonra AVRO–2020-ə müsahibə verən Şənol Güneş deyib: "Biz kifayət qədər yaxşı oynamadığımızı başa düşürük. Birinci oyun mənim oyunçularıma çox pis təsir etdi. Ancaq bu futbolçular Türkiyənin heyətində hələ uzun illər oynayacaqlar və əvvəlilər olduğu kimi uğur qazanacaqlar".

Milli futbol komandasının bu fiaskosunu qəzəblə qarşılayan türk azarkeşləri sosial şəbəkələrdə, media orqanları isə nəşrlərdə Şənol Güneşi

və onun yetirmələrini son dərəcə kəskin tənqid atəşinə tutublar. "Futbolçuların qəlbi yoxdur", "Rüsvayçılıq" deyə məyusluq dolu bu qəzəbli çıxışlar qarşısında millinin kapitanı Burak Yılmaz, sadəcə, bu sözləri yazır: "Bizim elə günlərimiz oldu ki, olmamalıydı, bizim elə matçlarımız oldu ki, olmamalıydı. Biz ölkəmizi lazım olduğu kimi təmsil edə bilmədik. Biz çox kədərliyik". Bütün bunlardan qəzəbləri soyumayan azarkeşlər yazır: "Şənol Güneş və Nihat Özdemir Türkiyə futboluna rəhbəlikdən dərhal uzaqlaşdırılmalıdırlar! İstefaya getmək sizin nə vaxtsa göstərə bildiyiniz ən yaxşı xidmətiniz olardı!"

* * *

Amma Bakıda futbol bayramı bununla başa çatmır. Olimpiya stadionu Avro–2020-nin 4/1 finalının daha bir oyununa şahidlik edəcək. Hazırda Avro–2020-nin Azərbaycandakı təşkilat komitəsi qonşu Rusiyanın qarşılaşmalarını diqqətlə izləyir. Ehtimal var ki, Stanislav Çerçesovun komandası 4/1 finala vəsiqə alarsa, öz matçını məhz Bakıda oynaya bilər. Belə olan halda Bakı öz küçələrində artıq çoxsaylı rus turistlərini görəcək və Avropa çempionatının daha qaynar bir oyununu Azərbaycanın beynəlxalq idman tarixinə yazacaq.

Məğlubiyyətsizlik rekordu təkrarlandı

Pley-offun final mərhələsinin A qrupunda ikinci oyun kvartetin lideri İtaliya millisi ilə ikinci yerdə qərarlaşan Uels komandası arasında "Stadio Olimpico"da keçirildi.

Türkiyə və İsveçrə komandalarına qarşı möhtəşəm futbol nümayiş etdirən İtaliya millisi onların hər birinə 3 qol vurmaqla qapısını toxunulmaz saxlayaraq, kvartetin lideri idi. Roberto Mançininin yetirmələri ardıcıl qələbələri ilə millilərinin rekordunun da bir addımlığında olduqları üçün Uels millisi üzərində qələbə istəyi ilə oyuna çıxdılar. Lakin Robert Peycin kollektivi Türkiyə üzərində 2-0 hesablı qələbədən və qrupda 4 xalı hesablarına yazdırdıqdan sonra o qədər ruhlanmışdılar ki, "Skaudro Adzurra"nın əlində "qapazaltıya" çevrilmək fikrində deyildilər. Digər tərəfdən turnir cədvəlində 3-cü olan İcveçrə futbolçularının nəfəslərini artıq kürəklərində duymaqda idilər.

Mançini hesabat görüşündə hadisələri qabaqlamağın heç bir əhəmiyyəti olmadığını anlayırdı və ona görə də cidd-cəhdlə yalnız qələbə əzmi göstərib komandasını yormaq istəmirdi. Bu səbəbdən də "Skaudro Adzurra"nın startda, Avro reallıqlarından yanaşsaq, heyətdə çox ciddi rotasiya etdiyini demək daha doğru olardı. Kimsə İtaliya millisində bunun stabil oyun vəd etmədiyini düşünə bilərdi. Lakin Mançininin çox az meydana buraxdığı oyunçular belə, meydanda onlardan nə tələb edildiyini yaxşı bilirlər.

Ümumiyyətlə, bu oyunun gedişi də, İtaliya millisinin əvvəlki iki qarşılaşmada göstərdiyi fuboldan heç nə ilə fərqlənmədi. Topa yiyələnməkdə tam üstünlük, cinahlardan fəal hücumlar, kəskin ötürmələrlə cərimə meydançasında qapıya zərbə endirməyə hazır olan oyunçuları tapmaq. Əvvəlki oyunlarda gördüyümüz bütün bunları, Uels də görmüşdü və bu taktikaya bələd idi. Lakin Peycin yetirmələri qarşıyа qoyulan vəzifənin öhdəsindən gələ bilmədilər. Birinci hissənin sonuna yaxın yarımmüdafiəçi Verattidən gözəl ötürmə alan Matteo Pessin sağ cinahdan topu qapının yaxın küncünə göndərdi. İtaliya futbol meydançasında topa tam nəzarətini bu şəkildə qola çevirdi. Amma oyun hələ başa çatmamışdı.

Fasilədən sonra Uels futbolçuları çox kobud bir səhv etdilər. 55-ci dəqiqədə Etan Ampadu mərkəz dairədə Bernardeskuya qarşı çox sərt oynadı. Sarı vərəqə alacağına ümid edərək rahatca gedərkən, qarşısında, məqamı yaxından görən baş hakim Ovidiu Xaçegenin yuxarı qaldırdığı qırmızı vərəqəni gördü. Avro–2020-nin ilk birbaşa qırmızı vərəqəsi ilə Ampadu oyundan qovulduqdan sonra "qırmızı əjdahalar"ın vəziyyəti daha da ağırlaşdı. Buna baxmayaraq, Peyc oyuna aqressiv üslubda davam etməkdə təkid edirdi. Bu üslubun ifaçılarından biri – Kiffer Mur hücumu gücləndirmək üçün əlavə qüvvə kimi meydana çıxdı. Lakin bu da Britaniya adalarının nümayəndələrinə oyunu öz xeyirlərinə dəyişməyə kömək etmədi. İkinci hissədə yaranan yeganə qol vəziyyətini isə kapitan Qaret Beyl yaxın məsafədən topu qapı tirinin üstündən vurmaqla boşa verdi.

Oyun 1-0 hesabı ilə Mançininin kollektivinin hesabına başa çatdı. Bu isə İtaliya millisinin 9 xalla kvartetin lideri kimi ply-offa çıxdığını təsdiq idi. Uels 4 xalla ikinci, İsveçrə üçüncü oldu. Türkiyə yığması isə turniri tərk edən ilk milli komanda oldu.

"Opta"nın xəbər verdiyi kimi, artıq İtaliya millisi bu qələbə ilə özünün məğlubiyyətsizlik seriyasını 30 oyuna çatdırdı. Sonuncu dəfə onlar 2018-ci ildə Millətlər Liqasında Portuqaliyaya 1-0 hesabı ilə məğlub olublar. Mançini 1935-1939-cu illərdə İtaliya millisinə rəhbərlik etmiş sələfi Vittorio Poççinin müəyyənləşdirdiyi rekordu təkrarladı. Həm də Mançinin baş məşqçi kimi çalışdırdığı komanda 2020-ci ilin noyabrından bu günə 11 ardıcıl qələbə qazanıb. Oyundan sonra keçirilən mətbuat konfransında Roberto Mançini deyib: "Bundan yaxşısını təsəvvür etmək olmazdı. Yəqin, biz daha çox qol vura bilərdik, lakin çox isti idi və fiziki cəhətdən çətinlik vardı. Uşaqlar yaxşı oynadılar... Hər biri özünün start heyətdə meydana çıxmaq haqqını sübut etdi".

İtaliya komandasının möhtəşəm oyunu rəqib ola biləcək komandaların baş məşqçilərini də heyrətləndirib. Hollandiya millisinin baş məşqçisi

Frank de Bur İtaliya millisinin oyununa heyran olduğunu gizlətmir: "İtaliyaməni çox təsirləndirən bir komanda oldu. Almaniya yığması Portuqaliya üzərində möhtəşəm oyunu ilə favoritlərin sırasına qayıtdı. Komanda ideal futbol nümayiş etdirdi. Çox yəqin, turnirin ən yaxşı oyununu".

Avro–2020-nin qrup mərhələsinin dünənki futbol qarşılaşmaları da gözlənildiyi kimi gərgin və maraqlı keçdi. Ukrayna millisi Avstriya yığmasına qarşı matça çıxmışdı. "Sarı mavilər"ə pley-offa çıxmaq üçün heç-heçə də bəs edirdi. Əgər qrupda ikinci yerdə 8/1-ə çıxmış olsa, o zaman Ukrayna A qrupunun qalibi, yəni İtaliya millisi ilə qarşılaşacaq. Lakin bu yerə Avstriya da sahib ola bilər, əlbəttə əgər Andrey Şevçenkonun komandasına qalib gəlsə.

Məğlub olacağı təqdirdə Ukrayna millisi kvartetin üçüncüsü kimi də pley-off oyunlarına qatıla bilər. Lakin buna bel bağlamaq elə də etibarlı sayılmır, çünki vurulan və buraxılan qol sayında bərabərlik var 4–4. Belə olan halda hər şey digər qruplardakı oyunların nəticələrindən asılı olacaq.

İstənilən halda, ukraynalılar özlərini keçmiş Avro yarışlarından daha yaxşı göstərdilər. Dünən isə çalışırdılar ki, bu göstəricilərini Avstriya ilə oyunda bir qədər də yaxşılaşdırsınlar.

Avstriyaya gəldikdə isə qeyd edək ki, bu ölkənin milli komandası son 5 matçın yalnız birində qalib gəlib (1heç-heçə, 3məğlubiyyət). Ukrayna Avstriya millisi ilə bu oyuna qədər yalnız iki yoldaşlıq matçında qarşılaşıb və ev sahibi qələbələri ilə heç- heçə mübarizə qeydə alınıb. Təbii ki, bunlar hər iki komandanın baş məşqçiləri tərəfindən nəzərə alınmışdı.

Oyuna daha istəkli başlayan tərəf Avstriya millisi oldu. Aramsız təyiqlər özünü çox gözlətmədi və 20-ci dəqiqədə Baumqarten kapitanı David Alabanın ötürməsini baxımlı qola çevirdi – 1–0. İkinci hissədə heç bir dəyişiklik olmadı. Avstriya 6 xalla ikinci pillədə pley-offa vəsiqə qazandı. Ukrayna millisinin vəziyyətinə isə 3-cü turnirin sonunda aydınlıq gələcək.

Ümumən, C qrupunun yekin cədvəlinin tam olaraq müəyyənləşməsi üçün qrupun Hollandiya və Şimali Makedoniya cütlüyü Amsterdamda "Yohan Kroyf" stadionunda münasibətlərə aydınlıq gətirəcəkdilər. Əgər birinci cütlüyün – Ukrayna və Avstriya komandalarının qarşılaşması hər şeyi həll edirdisə, Hollandiya və Makedoniya millilərinin görüşü heç nəyə dəyişmirdi.

Şimali Makedoniya təmsilçiləri turniri tərk edən ilk klub olsalar da, daha çox əzmkar oyunu və uduzmaq istəməmk arzusu ilə fərqlənirdi. Angelovskinin yetirmələri hələ ki, bu qarşılaşmaya qədər meydanı qolsuz tərk etməmişlər.

Hollandlara gəldikdə isə, belə təəssürat yaranır ki, Avstriya milli komandası ilə qarşılaşmada de Burun yetirmələri sanki tam gücləri ilə oynamadılar. Erkən qol narıncılılаrı arxayın saldı və qalan vaxtda onlar sadəcə oyuna nəzarəti əldə saxladılar. İkinci qol isə onların gözəl oyunlarının məntiqi nəticəsi oldu. Ümumiyyətlə, Hollandiya millisinin pley-offa erkən vəsiqə qazanması tamamilə məntiqli oldu. Onlar həqiqətə kvartetdəki rəqiblərindən üstün idilər. Amma bu oyunda əzmkar Makedoniya komandasını da belə asanlıqla məğlub edə biləcəkdilərmi?

Oyun ilk dəqiqələrindən makedoniyalılar iki real qol vəziyyəti yaratdılar. Hətta hollandiyanın qapısından top da keçirdilər, lakin videoassisent topun oyundankənar vəziyyətdən vurulduğunu bildirib, qolu qeydə almadı. Növbə hollandiya millisinə çatdı və 24-cü dəqiqədə Malendən ötürmə alan Memfis Depay makedoniyalıların qapıçısı Dmitrevskini məyus etdi, 1-0 Hollandiya irəlidədir.

İkinci hissədə də oyun qarşılıqlı hücumlarla başladı. Lakin taktiki və texniki cəhətdən daha üstün olan Hollandiya millisi daha üstün idi və bu üstünlüyü kapitan Veynaldumun qolları ilə 3-0-a çatdırdı. Beləliklə, "narclar" 9 xalla kvartetin lideri olaraq 8/1 finalda D, E və ya F qrupunun 3-cüsü ilə qarşılaşacaq.

İlqar RÜSTƏMOV, "Xalq qəzeti"